

Magyarország és az Egyesült Államok közötti gazdasági kapcsolatok

Tartalom

Bevezető	1
Az Egyesült Államok gazdasági helyzete	1
Jelentős többlet az áruforgalomban	2
Folyamatosan bővül a szolgáltatásexport nagysága	3
Az Egyesült Államokból irányított leányvállalatok meghatározók a hazai gazdaság működésében	3
Nincs közvetlen menetrend szerinti légi járat a két ország között	4
Az egyesült államokbeli látogatók az átlagosnál hosszabb időre érkeznek	4
3 ezer feletti a hazánkban tartózkodó egyesült államokbeliek száma	5
220 forint feletti egy amerikai dollár értéke	5

Bevezető

2013 júniusában az Európai Bizottság felhatalmazást kapott, hogy tárgyaljon az Egyesült Államokkal egy szabadkereskedelmi megállapodás létrehozásáról a két gazdasági hatalom között.¹ Az egyezmény célja, hogy a gazdasági kapcsolatok erősödjenek, az uniós vállalkozások kevesebb korlát mellett léphessen piacra az észak-amerikai országban.

Uniós tagállamként a szerződés hatással lehet hazánk Egyesült Államokkal szembeni gazdasági kapcsolataira. A két világháború között az Egyesült Államok a világ vezető hatalmává vált, 2013-ig – vásárlóerő-paritáson számolva – a legnagyobb nemzetgazdaságnak számított globális szinten. Magyarország és az Egyesült Államok közötti gazdasági kapcsolatok fokozatosan elmélyültek a 20. század során. A nagy földrajzi távolságok ellenére élénk külkereskedelmi forgalom zajlik a két ország között, az egyesült államokbeli tőke pedig meghatározó a magyar gazdaság működésében.

Az Egyesült Államok gazdasági helyzete²

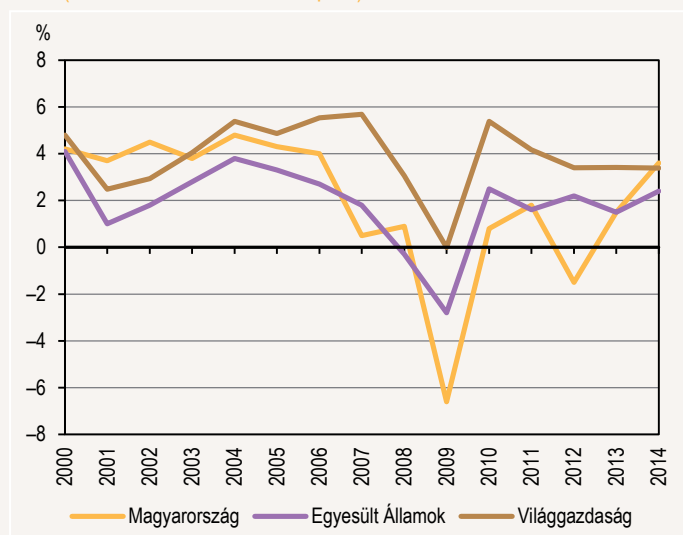
Hosszú ideje az Egyesült Államok számít a világ legnagyobb nemzetgazdaságának, 2014-ben – vásárlóerő-paritáson, a Nemzetközi Valutaalap számításai alapján – a globális GDP 16%-át állították elő az észak-amerikai országban. Az elmúlt években fokozatosan mérséklődött az Egyesült Államok részesedése, elsősorban az ázsiai térség dinamikus növekedése miatt. (2000-ben a világ GDP-jének 21%-a keletkezett az USA-ban.) 2014-ben az Egyesült Államok bruttó hazai terméke folyó áron 17,4 ezer milliárd dollár volt.

Az USA gazdasági teljesítménye 2000 és 2007 között évente átlagosan 2,7%-kal nőtt. A gazdasági és monetáris folyamatokban jelentős fordulatot hozott a 2008 őszi kibontakozó pénzügyi válság, ami gyorsan

érezte hatását a reálgazdaságban is: a bruttó hazai termék volumene 2008-ban már mérséklődött (0,3%), 2009-ben pedig a csökkenés mértéke 2,8%-ra gyorsult. 2010-et már a recesszióból való kilábalás jellemezte. 2010 és 2014 között a GDP évente átlagosan 2,0%-kal bővült. (A gazdasági teljesítmény 2015 első félévében 2,6%-kal³ meghaladta az egy évvel korábbi szintet.) Az Egyesült Államok gazdasági növekedése – a krízis időszakát kivéve – jellemzően meghaladta a fejlett nemzetgazdaságok átlagát.

1. ábra

A gazdasági teljesítmény alakulása
(változás az előző évhez képest)

Forrás: Nemzetközi Valutaalap World Economic Outlook adatbázisa; U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis.

Az Egyesült Államok gazdasági teljesítményét alapvetően meghatározza a háztartások **fogyasztása**, amely a GDP több mint kétharmadát jelenti. A gazdasági válság következtében 2008-ban és 2009-ben mérséklődött a háztartások fogyasztása, ezt követően viszont évente átlagosan 2,0%-kal növekedett. (2015 első felében a háztartások 3,2%-kal többet fogyasztottak, mint egy évvel korábban.) A magánszektor **beruházásai** – többévi növekedést követően – már 2007-ben mérséklődtek (3,1%-kal). A csökkenő tendencia 2009-ben érte el csúcspontját, amikor a beruházási teljesítmény 22%-kal visszaesett. A beruházás erőteljes csökkenése részben ingatlanpiaci folyamatok következménye (sok háztartás előrehozta az ingatlanvásárlását a krízis előtti időszakot jellemző könnyű hitelfelvétel miatt). 2010 és 2014 között átlagosan 7,7%-kal emelkedett a beruházások volumene.

A Fed 2008 vége óta nagyon alacsony szinten (0,00-0,25%) tartja az **alapkamatot**. Ezzel párhuzamosan viszont több alkalommal hajtott végre

¹ Forrás: az [Európai Bizottság honlapja](#).

² Forrás: ENSZ; Federal Reserve; Nemzetközi Valutaalap; OECD; Standard&Poor's; S&P Capital IQ Sovereign Debt Report kiadványok; U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis; Világ gazdasági Fórum.

³ Szezonálisan kiigazított.

eszközvásárlási programot, mely keretében a Fed főként államkötvények és jelzálog fedezetű értékpapírok vásárlásával növelte a pénz mennyiségét a gazdaságban. Ennek célja a stabil gazdasági növekedés eléréséhez szükséges környezet biztosítása volt. 2014 folyamán a Fed lezárta az eszközvásárlási programot. A monetáris politika szigorítását lehetővé tette az egyre alacsonyabb mértékű munkanélküliség és a mérsékelt infláció.

A gazdasági válságot megelőzően a **munkanélküliségi ráta** értéke 4–6% között mozgott. Az elmélyülő krízis következtében az állás nélküliek aránya 2009-ben 9,3%-ra nőtt, ami 2010-ben tovább emelkedett, 9,6%-ra. (Legalább ekkora arányú munkanélküliségre utoljára 1983-ban volt példa az Egyesült Államokban.) 2011 óta csökkenő tendenciát mutat a munkát keresők aránya, mértéke 2014-ben 6,2, 2015 január–júniusában 5,5% volt.

A gazdasági krízist megelőzően a **fogyasztói árak** emelkedése jellemzően 2–4% közötti volt. 2009-ben – a gazdasági teljesítmény csökkenésével párhuzamosan – egy deflációs folyamat alakult ki, 2010-ben viszont újra drágultak a fogyasztási termékek. A nyers- és alapanyagok világszerte áremelkedése következtében 2011-ben a fogyasztói árak átlagosan 3,2%-kal haladták meg az egy évvel korábbit, azóta viszont a pénzromlás üteme csökkenő tendenciát mutat. 2014-ben a drágulás mértéke 1,6% volt, 2015 első hat hónapjában viszont lényegében nem változtak (-0,1%) a fogyasztói árak.

Az Egyesült Államok **államháztartása** az elmúlt több mint 10 évben folyamatosan deficitese volt, 2008 óta a hiány mértéke meghaladja a GDP 5,0%-át. (2011 óta – a központi szintű kiadáscsökkentési programok és a védelmi kiadások lefaragása miatt – a kormányzati kereslet volumene folyamatosan mérséklődik, ami visszafogja a gazdasági teljesítmény növekedését.) A bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya fokozatosan emelkedik, mértéke 2014-ben 104,8% volt. Ennek ellenére az USA a világ legalacsonyabb csődvalószínűségű országai közé tartozik. Az elmúlt években azonban két alkalommal is számottevően romlott az ország kockázati megítélése. 2011-ben az államadósság fenntarthatósága körüli bizonytalanságok miatt az egyik befolyásos hitelminősítő, a Standard & Poor's a hosszú lejáratú államadósságot az AAA kategóriából visszamosolygatta az AA+-ba. Szintén az államadósság szintjének felső határáról döntő politikai egyezség lassú megszületése miatt 2013 őszén az állami intézmények nagy része több napra részlegesen leállította a működését.

Az Egyesült Államok jelentős gazdasági méretéhez és globális gazdaságpolitikai folyamatokban betöltött meghatározó szerepéhez magas **fejlettség** és életszínvonal párosul. A Nemzetközi Valutaalap számításai szerint az észak-amerikai ország 2014-ben – vásárlóerő-paritáson számolva – az egy főre jutó GDP rangsorában a 11. helyen állt a 187 megfigyelt ország között. (Hazánk a 49. legfejlettebb állam.) Az ENSZ által számított Human Development Index (HDI) értéke (2013-ban 0,914, 5. hely) alapján az Egyesült Államok a nagyon magas fejlettségű országok közé tartozik. (Magyarország ugyanekkor a 43. volt a ranglistán.) A Világ gazdasági Fórum 2014/15-ös versenyképességi rangsorában az észak-amerikai ország a 3. legversenyképesebb államnak bizonyult. (Hazánk ebben az összevetésben a 60. volt.)

Jelentős többlet az áruforgalomban

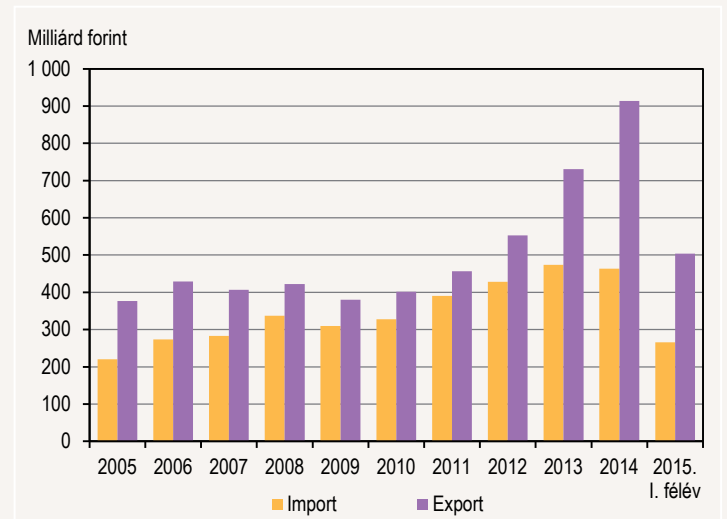
Már az 1980-as években hazánk és az Egyesült Államok között jelentős áruforgalom zajlott. Az észak-amerikai ország az egyik legfontosabb Európán kívüli partnernek számított. Az 1980-as évek végén a behozatalunkból 2–3, a kivitelünkéből 3–4%-kal részesedett a tengerentúli állam és az egyenleget exporttöbblet jellemezte. Az elmúlt 25 évben hazánk külkereskedelmi kapcsolati rendszere átalakult, az Egyesült Államok súlya ugyanakkor alig változott az áruforgalmon belül.

Az elmúlt több mint 10 évben a Magyarország és az Egyesült Államok közötti termék-külkereskedelem⁴ **egyenlegét** végig magyar többlet jellemezte. 2007-ig az exporttöbblet mértéke meghaladta a 100 milliárd forintot. A 2008 őszi kiéleződés hatásaként – elsősorban a visszafogottabb egyesült államokbeli kereslet miatt – a többlet számottevően csökkent. 2011-ben mindössze 66 milliárd forinttal (320 millió amerikai dollárral) halad-

ta meg az export értéke az importét. Azóta viszont az Egyesült Államokkal bonyolított termékforgalmunk újra dinamizálódott, ami a többlet növekedésével járt együtt. 2014-ben 451 milliárd forint (2,0 milliárd dollár), 2015 első hat hónapjában pedig 238 milliárd forint (0,9 milliárd dollár) aktívum keletkezett az áruforgalomban.

2. ábra

Magyarország és az Egyesült Államok közötti áruforgalom alakulása

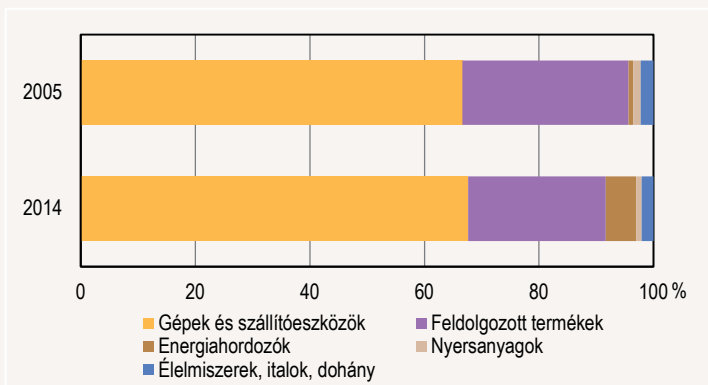
A hazai importigények egyik fontos forrásországa az Egyesült Államok. A **behozatal** értéke szerinti rangsorban az USA 2012 és 2014 között minden évben a 13. helyet foglalta el. Az amerikai kontinensről a legfontosabb, az Európán kívüli országok közül – Kína után – a második legjelentősebb partnerünk az import terén az Egyesült Államok. Az elmúlt években a termékbehozatal 2% körüli része (2014-ben 1,9%-a) érkezett a tengerentúli országból. 2008-ig fokozatosan emelkedett az import nagysága, amikor is elérte a 337 milliárd forintot (2,0 milliárd dollárt). A világgazdasági válság következtében a behozatal növekedése 2009-ben megtorpant, de ezt követően, 2010 és 2013 között dinamikus, évente átlagosan 11%-kal emelkedett az import értéke. 2014-ben – egy kisebb csökkenés mellett – 463 milliárd forintnyi (2,0 milliárd dollárnyi), 2015 január–júniusában 265 milliárd forintnyi (1,0 milliárd dollárnyi) árut vásároltunk az Egyesült Államokból.

2005 és 2014 között az Egyesült Államokból érkező import 60–71%-át (2014-ben 68%-át) a **gépek és szállítóeszközök** jelentették. A legnagyobb súllyal 2014-ben az energiatechnológiai gépek és berendezések rendelkeztek, ezek az Egyesült Államokból érkező termékek negyedét jelentették. Ezen kívül még jelentős volt a részesedése az irodagép és gépi adatfeldolgozó berendezéseknek, valamint a villamos gép, készülék és műszer, és ezeknek az alkatrészei termékcsoportnak. A **feldolgozott termékek** az elmúlt közel 10 évben veszítettek a részesedésükből: a 2005. évi 29%-kal szemben 2013-ban már csak 20, 2014-ben 24%-át adták a behozatalnak. Az áruforgalomban belül nagy súllyal bírnak a nemfém-ásványi anyagból készült termékek, valamint a szakmai-, tudományos-, ellenőrző műszerek és készülékek. A nagy földrajzi távolság ellenére 2014-ben az Egyesült Államokból vásárolt termékek 5,3%-a az **energiahordozók** körébe tartozott. (Az áruforgalomban aránya 2011-ben rekordmértékű, 14% volt.) A behozatalt szinte teljes egészében a szén, koks és brikett alkotta termékkör jelentette, amelynek a teljes importjából 2014-ben 44%-kal részesedett az Egyesült Államok. A behozatalon belüli arányokat tekintve az **élelmiszerek** általában 1,8–2,3% közötti részesedéssel (2014-ben ennek a 40%-a zöldségfélék és gyümölcsök) rendelkeztek az elmúlt években, a **nyersanyagok** pedig marginális szerepet játszanak.

⁴ A termék-külkereskedelem elemzése a SITC nomenklatúra szerint történt.

3. ábra

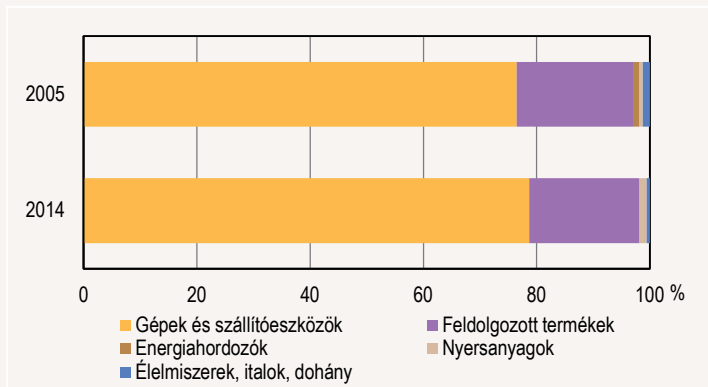
Az Egyesült Államokból érkező import árucsoportok szerinti megoszlása

Az Egyesült Államok a magyar export legfontosabb Európán kívüli felvevőpiacának számít. Az elmúlt években a **termékexport** országok szerinti rangsorában az észak-amerikai ország a 10. és a 14. hely között mozgott, 2014-ben a 10. volt. A kivitel értéke 2006-ig fokozatosan emelkedett, ezt követően évekig 400 milliárd forint körül ingadozott. 2011-ben új lendületet kapott az export, és 2014-ben már 914 milliárd forintnyi (4,0 milliárd dollárnyi) árut értékesítettünk az Egyesült Államokban, ami a teljes magyar kivitel 3,5%-át jelentette. (2015 I. félévében az USA-ba irányuló export értéke 504 milliárd forint /1,8 milliárd dollár/ volt.)

4. ábra

Az Egyesült Államokba irányuló export árucsoportok szerinti megoszlása

Az Egyesült Államokba irányuló export szerkezetében nem történt jelentős változás az elmúlt években. A kivitelben belül a legjelentősebb tételt a **gépek és szállítóeszközök** jelentik: 2004 óta az árucsoport részesedése 70-80% között mozog. (Az árucsoport teljes exportjából az Egyesült Államok 2014-ben 5,0%-kal részesedett.) 2014-ben a legjelentősebb tételt, az árucsoport közel harmadát a közúti járművek értékesítése jelentette, amely teljes kivitelének 5,5%-a az amerikai országba irányult. Az árucsoport 17%-át jelentő irodagépek és gépi adatfeldolgozó berendezések USA-beli piaca 12%-kal részesedett a termékkör összes külföldi eladásából. A **feldolgozott termékek** aránya (2014-ben 19%) az elmúlt években – 2008. évet kivéve – 19-25% között ingadozott. (A árucsoport teljes kivitelének 1-2%-a az észak-amerikai országba irányul.) A feldolgozott termékekben belül – hasonlóan a behozatalhoz – a szakmai-, tudományos-, ellenőrző műszerek és készülékek, valamint a nemfémek ásványi anyagból készült termékek bírnak nagy részesedéssel. Az előbbi termékkör teljes exportjának

5,7, az utóbbiának 6,6%-a az Egyesült Államokban realizálódott 2014-ben. A **nyersanyagok** 2009-ig 1% alatt, azóta viszont áfelett részesednek az exportból. Az árucsoport szinte teljes egészét az állati és növényi eredetű nyersanyagok, valamint a nyers-, szintetikus és regenerált gumik jelentik. Előbbi termékkör 2014. évi teljes kivitelének 9,2, az utóbbiának 14%-a irányult az észak-amerikai országba. A kivitelben csekély aránnyal rendelkeznek az **energiahordozók** és az **élelmiszerek**.

Folyamatosan bővül a szolgáltatásexport nagysága

Magyarország és az Egyesült Államok közötti **szolgáltatás-külkereskedelem**⁵ egyenlegét – az áruforgalommal ellentétben – deficit jellemzi, ami a forgalom bővülésével párhuzamosan mérséklődött az elmúlt években. (A hiány elsősorban az üzleti szolgáltatások importtöbbletének következménye.)

2010 óta fokozatosan emelkedik az egyesült államokbeli cégek által a magyar partnereknek nyújtott szolgáltatások értéke. Az **importforgalom** 2014-ben 456 milliárd forintot (2,0 milliárd amerikai dollárt) tett ki. A behozatal döntő részét az üzleti szolgáltatások jelentették, melyek aránya 2008 óta 80 és 86% közötti, 2014-ben 83% volt. Az egyesült államokbeli cégektől igénybe vett szállítási szolgáltatások részesedése 7–13% között alakult, a kormányzati szolgáltatásoké viszont az 1,0%-ot sem érte el 2008 és 2014 között.

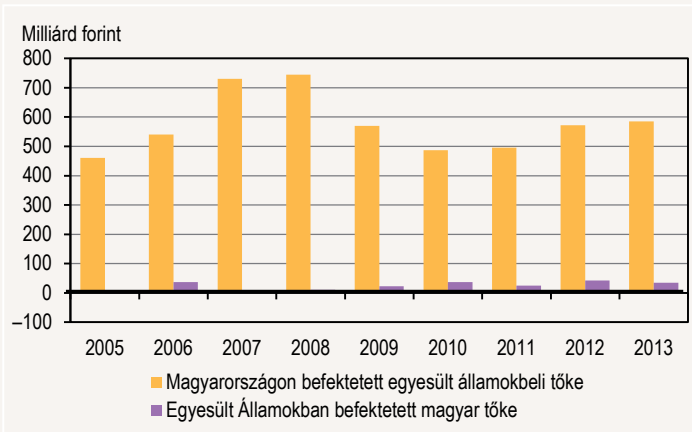
Az Egyesült Államokba irányuló **szolgáltatásexport** értéke az elmúlt években emelkedő tendenciát mutatott. 2014-ben a magyar vállalkozások 390 milliárd forint (1,7 milliárd dollár) értékben nyújtottak szolgáltatást az egyesült államokbeli partnereknek. A kivitel jelentős részét az üzleti szolgáltatások adták, arányuk 2008 óta jellemzően nő, 2014-ben 64% volt (2008-ban 54%). A szállítási szolgáltatások részesedése ezzel szemben a 2008. évi 14%-ról 2014-re 7,1%-re csökkent. A kormányzati szolgáltatások aránya egyik évben sem érte el a 1,0%-ot.

Az Egyesült Államokból irányított leányvállalatok meghatározók a hazai gazdaság működésében⁶

Az Egyesült Államok gazdasági szereplői 2013 végén 586 milliárd forintnyi közvetlentőke-befektetéssel⁷ rendelkeztek Magyarországon. Az elmúlt közel tíz évben az észak-amerikai országból érkező **tőkebefektetések** a hazánkba beáramló tőke állományának egyre kisebb részét jelentik: 2005-ben az összes külföldi tőke 3,9, 2013-ban pedig már csak a 2,9%-át jelentette az egyesült államokbeli tőke. Ennek ellenére az észak-amerikai ország a tíz legnagyobb befektető közé tartozik.

5. ábra

A közvetlentőke-befektetések állománya* (év végén)

* A legalább 10%-os külföldi tulajdonrészrel vagy szavazati joggal rendelkező vállalkozások külföldi tőkéje. Speciális célú vállalatok adatai nélkül.

Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

⁵ A szolgáltatás-külkereskedelem adatai az idegenforgalmi, a szállítási, az üzleti, valamint a kormányzati szolgáltatások forgalmát egyaránt tartalmazzák.

⁶ Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

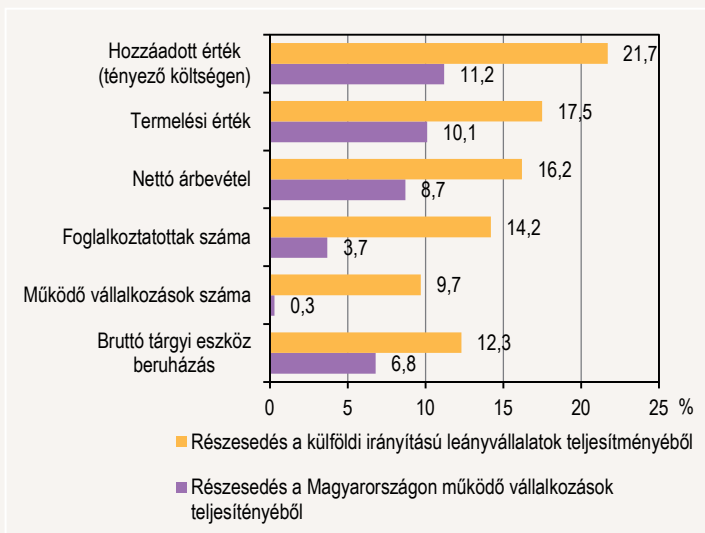
⁷ A legalább 10%-os külföldi tulajdonrészrel vagy szavazati joggal rendelkező vállalkozások külföldi tőkéje. Speciális célú vállalatok nélkül.

Az Egyesült Államokban megvalósított magyar közvetlentőke-befektetés állománya 2013 végén 42,3 milliárd forint volt, amely a külföldre kihelyezett magyar tőke 0,4%-át jelentette. 2005 és 2013 között a külföldön befektetett tőke nagysága ingadozott. (Az Egyesült Államokban befektetett működő tőke állománya 2013 végén 4,9 ezer milliárd dollár volt, az észak-amerikai ország gazdasági szereplői által külföldön megvalósított tőkebefektetések értéke pedig 6,3 ezer milliárd dollár volt.⁸)

A **külföldi leányvállalatok**⁹ terén az Egyesült Államok – Németország mögött – a második legfontosabb stratégiai partnerünk az árbevétel, a hozzáadott érték, valamint a foglalkoztatottak száma alapján. A leányvállalatok száma szerint ugyanakkor – Ausztria és Németország után – a harmadik az Egyesült Államok az országok rangsorában. Az észak-amerikai irányítású cégekből 2008 és 2010 között 2000 körüli, 2011-ben 1744, 2012-ben 1750 működött hazánkban. Az Egyesült Államok fontosságát jelzi, hogy 2012-ben a Magyarországon működő vállalkozások által megtermelt – tényező költségen számolt – hozzáadott érték 11%-át a tengerentúli országból irányított cégek állították elő.

6. ábra

Az Egyesült Államokból irányított, hazánkban lévő külföldi leányvállalatok teljesítménye*, 2012

* Nem tartalmazza a pénzügyi vállalkozások adatait.

Az észak-amerikai országokból irányított magyarországi leányvállalatok 2008-ban 91 ezer főt **foglalkoztattak**. A gazdasági válság következtében viszont erőteljesen, 76 ezer főre visszaesett a foglalkoztatottak létszáma, ami 2010 óta viszont már emelkedik. 2012-ben 90 ezer főnek biztosítottak munkahelyet.

Magyarország és az Egyesült Államok közötti gazdasági kapcsolatok fontos részét képezi a **feldolgozóipar**. 2008 és 2012 között az összes feldolgozóipari vállalkozás teljesítményéből – a nettó árbevétel, a termelési érték, valamint a hozzáadott érték alapján egyaránt – jellemzően 10% felett részesedtek az Egyesült Államokból irányított cégek.

A **pénzügyi szektorban** is jelentős súlyt képviselnek az Egyesült Államokból irányított leányvállalatok. 2012-ben a három pénzügyi ágazat közül a pénzügyi közvetítés területén a külföldi leányvállalatok által realizált termelési érték 13, az egyéb pénzügyi tevékenységben – a megelőző évi arányhoz képest jelentősen mérséklődve – az árbevétel 5,8%-a realizálódott e cégek körében.

Nincs közvetlen menetrend szerinti légi járat a két ország között Magyarország és az Egyesült Államok között közvetlen kapcsolat csak légi úton lehetséges a földrajzi elhelyezkedésből kifolyólag. Ennek következtében a két ország közötti áruforgalom leginkább több szállítási mód együttes

igénybevétele mellett zajlik. Az áruszállítás legjellemzőbb módja a tengeri és a közúti vagy vasúti szállítás kombinálása.

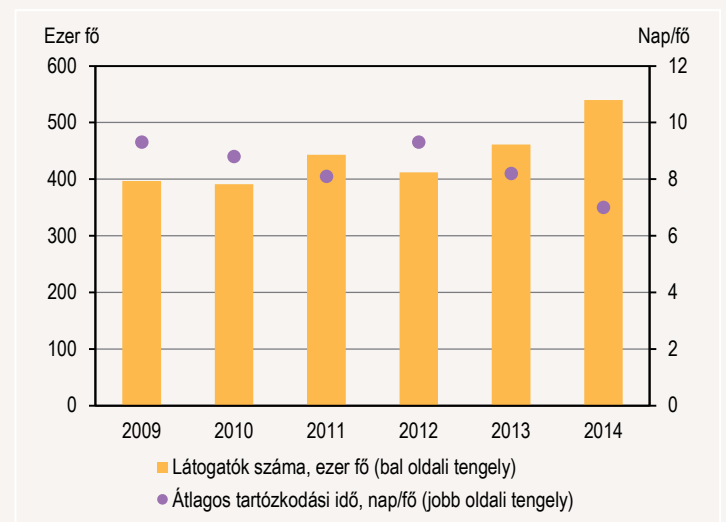
A Malév 2012. februári leállítását megelőzően Budapest és New York (John F. Kennedy Nemzetközi Repülőtér) között volt **közvetlen menetrend szerinti légi járat**. 2007 és 2011 között mindegyik évben legalább 190 volt irányonként a menetrend szerinti indított járatok száma a két város között, 2012-ben viszont már egy járat sem indult. A szállított utasok száma 2007-ben 143 ezer fő volt, ezt követően fokozatosan csökkent. 2010-ben már csak 74 ezren repültek valamelyik irányba Budapest és New York között. 2011-ben viszont emelkedett az utasszám (118 ezer fő). A Budapest–New York járat a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér forgalmának csekély részét adta: 2007 és 2011 között a szállított utasok száma 1–2%-kal, a menetrend szerinti járatoké kevesebb mint 1%-kal részesedett a légikikötő teljesítményéből.

Az egyesült államokbeli látogatók az átlagosnál hosszabb időre érkeznek

2007 és 2010 között 400 ezer alatt, 2011 óta viszont már felette (2014-ben 540 ezer) volt az Egyesült Államokból hazánkba **látogató** külföldiek száma. E növekedéssel együtt is azonban mindössze az 1% körüli részét teszik ki a Magyarországra érkező külföldi látogatóknak. Az USA-ból érkezők jellemzően több napos látogatást tesznek hazánkban, az egy napra érkezők aránya igen alacsony. 2014. évet megelőzően átlagosan 8–9 napot, 2014-ben viszont – az egynapos látogatást tevők arányának emelkedése miatt – csak 7,0 napot töltöttek hazánkban az amerikai látogatók, amely messze meghaladja a külföldiek átlagát (2014-ben 2,4 nap). 2014-ben a több napra hazánkba érkező egyesült államokbeli turisták 92%-a megtekintette Budapestet. Az idelátogató USA-beliek 91%-a turisztikai (ezen belül 57%-a városnézés, körutazás, 17%-a rokon- és barátlátogatás, 12%-a üzleti turizmus), 2,1%-a tanulás és munkavégzés, valamint 6,9%-a átutazási céllal érkezett hazánkban 2014-ben.

7. ábra

Az Egyesült Államokból hazánkba érkező látogatók jellemzői

Az Egyesült Államokból érkező vendégek 2014-ben 572 ezer **vendégéjszakát** töltöttek el kereskedelmi szálláshelyeken, a teljes vendégforgalom 2,3%-át. A kereskedelmi szálláshelyeken töltött vendégéjszakákból a szállodák 94%-kal részesedtek. A tengerentúli országokból érkező vendégéjszakáinak száma az elmúlt két évben dinamikusan emelkedett. (2015. I. félévében az egyesült államokbeli vendégek 269 ezer éjszakát voltak a kereskedelmi szálláshelyeken, a teljes forgalom 2,6%-át.)

A nagyon alacsony számarányuk ellenére az egyesült államokbeli turisták aránya jelentős a külföldiek magyarországi **költésében**. 2014-ben 107,4 milliárd forintot költöttek, ami a külföldiek összkiadásának 7,4%-át

⁸ Forrás: UNCTAD adatbázisa.

⁹ A TEÁOR 2008 szerinti besorolás alapján 2009-ig a B-N nemzetgazdasági ágak, 2010-től B-N nemzetgazdasági ágak és az S95 ágazat vállalkozásainak adatait tartalmazza, kivéve a pénzügyi vállalatokat (K).

jelentette. (Ez az arány 2007 óta 5,7-7,4% között mozog.) Egy USA-beli látogató naponta átlagosan 28,3 ezer forintot költött 2014-ben, az összes külföldi látogatóra vonatkozó átlag több mint kétszeresét.

Az Egyesült Államokból érkező látogatók növekvő „aktivitásában” (több látogató, több költés) szerepet játszhat az amerikai dollár emelkedő vásárlóértéke, valamint az Amerikából érkező körutazók számának bővülése.

A külföldre látogató magyarok 2014-ben 97 ezer alkalommal utaztak több napra az Egyesült Államokba, ebből 91 ezer turisztikai célú volt. Az egynapos utazások száma elenyésző a nagy földrajzi távolság következtében. 2014-ben a legalább 2 napos utazások esetében a 14. leggyakoribb, az Európán kívüli országok közül pedig a legnépszerűbb úti cél volt az Egyesült Államok a magyarok körében.

3 ezer feletti a hazánkban tartózkodó egyesült államokbeliek száma

2015. január elsején 3090 – többségében férfi – egyesült államokbeli állampolgár tartózkodott **hazánkban**, amely az itt **tartózkodó** külföldiek 2,1%-át jelentette. Számuk a 2005. évihez képest közel megduplázódott és 2010 óta 3000 és 3300 fő között ingadozik. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a lakónépességben belül 3022 fő rendelkezett az Egyesült Államok által kibocsátott útlevéllel.

A társadalmi kapcsolatok fejlődése, mélysége általában elősegíti két ország között a gazdasági kapcsolatok erősödését. Mindez megmutatkozhat a kultúra, vagy éppen az oktatás területén is. A 2008/2009-es tanévben 270 egyesült államokbeli állampolgár tanult a hazai **felsőoktatási képzésben** (valamennyi szintet és munkarendet figyelembe véve), akiknek a száma a 2011/2012-es tanévig folyamatosan, 426 főre emelkedett. A 2012/2013-as tanévben viszont kevesebb, 407 észak-amerikai állt hallgatói jogviszonyban valamelyik hazai felsőoktatási intézménnyel.

Az elmúlt közel 200 évben az Egyesült Államokba több hullámban vándoroltak ki magyarok. 1880 és 1898 között 300 ezer körüli volt a tengerentúli országba kivándoroltak száma. 2010-ben a Világbank számításai szerint az Egyesült Államokban – a származási országot tekintve – 81 905 magyar tartózkodott.

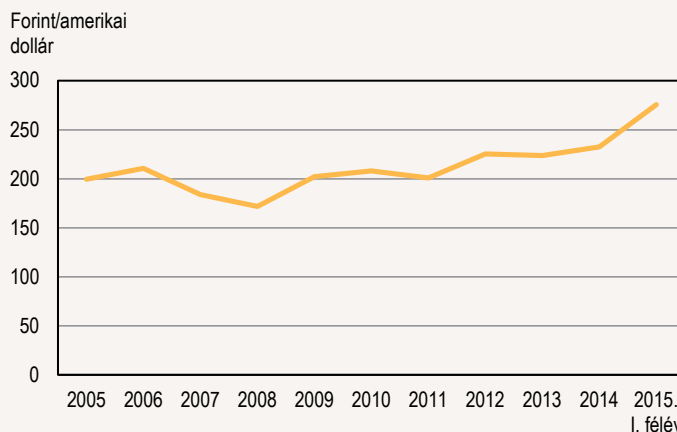
220 forint feletti egy amerikai dollár értéke

A magyar gazdasági életben, ezen belül is a külgazdasági kapcsolatokban az amerikai dollár fontos szerepet tölt be. 1990 és 1999 között a magyar forint valutakosara legalább 30%-os részaránytal tartalmazta a dollárt. 2000 január 1-jétől a forint értékét 100%-ban az euróhoz viszonyítják, ennek következtében azóta a forint dollárral szembeni árfolyamát befolyá-

solja az euró dollárral szembeni értéke is. 2014 közepétől számottevően veszített az értékéből a forint a dollárral szemben. 2015 júliusában átlagosan 278,37 forintot ért egy amerikai dollár, az egy évvel korábbihoz képest 24%-kal többet. Ennek hátterében elsősorban az euró gyengülése húzódik meg: az euróöveezt közös fizetőeszköze – többek között az Európai Központi Bank monetáris politikájában bekövetkezett lazítás (például a kötvényvásárlási program elindítása) miatt – 18%-kal veszített az értékéből az amerikai dollárral szemben.

8. ábra

A forint átlagárfolyama az amerikai dollárral szemben

Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

A Világbank becslése szerint 2012-ben 399 millió dollárt utaltak haza az Egyesült Államokban tartózkodó magyarok. Mindez hazánk összes külföldről érkező utalásának 18%-át tette ki, amely a második legmagasabb arány a Németországból érkező utalások után. 2010-ben és 2011-ben is hasonló arányban részesedtek az Egyesült Államokból érkező pénzek az összes **hazautalásból**. (2010-ben 394, 2011-ben 445 millió dollár érkezett az észak-amerikai országból.) A Magyarországon tartózkodó amerikai állampolgárok ezzel szemben 7,8 millió dollárt utaltak haza 2012-ben, mindössze 1,3%-át a hazánkból kiutalt pénzeknek. A megelőző két évben az arány 1,5% körüli volt. (2010-ben 9,1, 2011-ben 9,4 millió dollárt utaltak az USA-ba.)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu